

MOOI ZICHTBAAR IN HET DONKER

DOOR MARIJE DIJKSTRA | FOTOGRAFIE AMARINS BOKMA

Hoe maken we reflecterende kleding aantrekkelijker om te dragen? Die ogenschijnlijk eenvoudige vraag vormt het uitgangspunt voor het werk van de jonge ontwerpster Amarins Bokma. Met haar project Changeable Reflective Textiles onderzoekt zij hoe functionaliteit en esthetiek elkaar kunnen ontmoeten in textielontwerp. In plaats van het functionele, vaak onaantrekkelijke uiterlijk van reflectiekleding, wil Amarins een materiaal creëren dat zowel veiligheid als schoonheid in zich draagt.

Amarins Bokma

Haar werk integreert reflecterende garens in dubbelgeweven jacquardstoffen. Deze complexe weeftechniek maakt het mogelijk om meerdere lagen met onregelmatige patronen in één stof te combineren. In één van de middelste lagen verwerkt ze patronen met reflectiegarens. Deze patronen zijn overdag onzichtbaar maar worden zichtbaar wanneer er in het donker direct licht op valt. Het resultaat is textiel dat letterlijk verandert met het licht. Wat overdag subtiel en ingetogen oogt, onthult 's nachts in het licht een duidelijk verborgen patroon, tekst of illustratie.

HIDE AND SHOW

Dualiteit tussen zichtbaarheid en onzichtbaarheid vormt de kern van haar werk. Het roept vragen op over hoe we onszelf tonen of juist verhullen en hoe functionaliteit en expressie elkaar kunnen versterken in plaats van uitsluiten. Ze omschrijft dit zelf als een concept van 'hide and show', verstoppen en onthullen. Verschillende onderdelen van het ontwerp wisselen elkaar af om naar de voorgrond te treden.

De inspiratie voor Changeable Reflective Textiles vond haar oorsprong in gebeurtenissen uit Amarins' jeugd. Ze groeide op in een dorp in Friesland. Als kind moest ze van haar ouders, wanneer ze in het donker naar huis fietste, goed zichtbaar zijn door middel van fietsverlichting en het dragen van reflecterende kleding. Die fietsverlichting liet het regelmatig afweten en ze

De stoffen worden geweven op het jacquardgetouw

Afstudeerexpositie in Textilmuseet, Zweden

Met en zonder flitslicht, de tekst 'Dream' verschijnt

had een afkeer van deze kleding. Het grijze reflecterende deel was altijd zichtbaar en bladderde soms af, waardoor ze deze kleding het liefst niet aantrok. Hoe ouder ze werd, hoe meer ze het belang inzag van goed zichtbaar zijn in het donker. Vooral in de buitengebieden in Friesland, waar op vele plaatsen geen straatverlichting is en fiets-, wandel- en autoverkeer allemaal deelnemen op dezelfde onverlichte wegen. Deze ervaringen brachten haar op het idee te onderzoeken hoe zichtbaarheid en reflectie op een esthetische en stijlvolle manier toegepast kunnen worden in textiel.

VERBORGEN ILLUSTRATIES EN PATRONEN

Amarins gebruikt haar eigen illustraties als basis en vertaalt ze naar prints voor jacquardstoffen. Deze prints zijn geïnspireerd op traditionele motieven, zoals de houndstooth-, herringbone- of bloemmotieven. Ze combineert ze met expressieve patronen die met behulp van reflectiegaren verborgen worden in de stof. Zo ontstaan stoffen die overdag een subtiel uiterlijk hebben, maar in het donker transformeren tot duidelijk verborgen teksten of illustraties. Door het gebruik van reflectiegaren ontstaat er een gelaagdheid waarin twee patronen tegelijk bestaan - één die overdag zichtbaar is, en één die zich pas toont wanneer het licht verandert. Haar stoffen zijn zo ontworpen dat ze letterlijk meebewegen met hun omgeving: ze reageren op de afwezigheid of aanwezigheid van licht en vertellen zo een verhaal dat pas volledig zichtbaar wordt in het donker.

WERKEN IN DE NACHT

Licht speelt ook een belangrijke rol in het werkproces van Amarins Bokma. Doordat ze werkt met reflectiegarens, vindt een groot deel van haar ontwerpproces plaats in het donker. Op die momenten kan ze direct zien wat het effect van de garens is, omdat deze overdag niet op dezelfde manier zichtbaar zijn. Licht wordt op deze manier niet alleen gebruikt als thema maar ook als onderzoeksmethode. Zonder duisternis en gericht licht is haar werk letterlijk niet te begrijpen. De verborgen patronen blijven dan onzichtbaar, verscholen tussen de lagen van het weefsel. Dat maakt licht tot een sleutel waarmee de toeschouwer haar werk kan 'lezen'. Alleen wie met een zaklamp of flitslicht kijkt, ontdekt wat er werkelijk in de stof besloten ligt. Toen Amarins enige tijd in Zweden woonde, waar ze een masteropleiding deed in Textiel Design, werd haar bewustzijn van licht en donker nog sterker.

Kleurensamples en materiaalexperiment

Textiel testen en fotograferen in de studio

Toegepast als outfit, de tekst 'Boring' verschijnt wanneer de outfit wordt gefotografeerd met flitslicht

Top en rok. De verborgen patronen zijn overdag niet zichtbaar

Een tekstpatroon van 'Hahaha' verschijnt uit het traditioneel ogende textiel

De lange, donkere winters confronteerden haar met de psychologische impact van licht op het dagelijks leven. Licht heeft een grote invloed op hoe we ons voelen als mens. In Amarins' werk liet de tijd in Zweden haar daarnaast ook de praktische kanten van het werken in het donker inzien. Ze leerde er om letterlijk anders te kijken, het onzichtbare te onderzoeken en zo de eigenschappen van licht en donker te verkennen.

TEXTIEL EN TUINONTWERP

Momenteel is Amarins terug in Nederland, waar ze in Friesland werkt als tuin- en landschapsonwerper, een richting die in eerste instantie misschien ver van textiel lijkt te liggen, maar voor haar juist een logische ontwikkeling is. Het verband tussen deze twee ontwerppraktijken is volgens haar te vinden in het terugkerende thema van 'hide and show'. Net als in haar weefsels is er ook in haar tuinen een element van zichtbaarheid en verborgenheid: bepaalde planten komen alleen in specifieke seizoenen tot bloei, waarbij ook de invloed van licht opnieuw een grote rol speelt. Ze speelt met gelaagdheid, tijd en transformatie. Zo ontstaat er ook in haar landschappen een spel tussen openheid en beschutting, tussen zichtbaarheid en verrassing. De tuin wordt, net als haar stoffen, een levend weefsel waarin tijd, licht en materiaal met elkaar in dialoog zijn.

Ze ziet zichzelf naast textielontwerper vooral als conceptontwikkelaar - iemand die geïnteresseerd is in het verkennen van ideeën via verschillende media, van product- en textielontwerp tot tuinontwerp. Zo nodigt haar werk de toeschouwer uit om actiever te kijken, om zich te verhouden tot het spel van licht, donker en materiaal. Het vraagt aandacht voor wat zich buiten het directe zicht bevindt en maakt duidelijk dat schoonheid vaak juist schuilt in wat slechts tijdelijk zichtbaar wordt. In zowel haar textiel als haar tuinen onderzoekt Amarins de dynamiek tussen mens en omgeving. Ze verbindt techniek met emotie, traditie met innovatie, daglicht met duisternis. Haar werk toont dat zichtbaarheid niet vanzelfsprekend is, maar ontstaat in de ontmoeting tussen materiaal, licht en toeschouwer. Wat overdag onzichtbaar lijkt, kan in de nacht een nieuw verhaal vertellen.

amarinsbokma.com | [instagram.com/amarinsbokma](https://www.instagram.com/amarinsbokma)

Oufit van traditionele patronen, gefotografeerd met en zonder flitslicht. Een 'zwevende' houndstooth verschijnt wanneer de outfit met flitslicht wordt gefotografeerd